

ADINI 'ANA SOSYAL SORUMLU YASA' KOYDUM

Serdar DİNLER

Khas Yaşam boyu eğitim merkezi müdürü

Türkiye'de son altı aydır üzerinde çalışılan yeni anayasanın toplumu ve vatandaşı ön planda tutması ve sosyal devlet anlayışının yanına 'sosyal sorumluluk' anlayışını dahil etmesi önemli.

2012’NİN GÜNDEMİNE OTURAN MADDE

ANAYASA HAZIRLIĞI KURUMSAL ANAYASA UZLAŞMA KOMİSYONU TARAFINDAN OLUŞTURULUYOR. İLKELERİ, YAKLAŞIMI, RUHU VE ANLAYIŞI HER SİYASİ PARTİDEN ÜÇER MİLLETVEKİLİNİN KATILIMI İLE SÜRÜYOR.

TEMSİLİ DEMOKRASİDE TEMEL KARAR ALICI ORGAN OLAN TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ELİYLE YÜRÜTÜLÜRKEN UZLAŞMACI BİR RUHA SAHİP OLMASI İÇİN HAZIRLIK SÜRECİ BU ANLAYIŞLA YAPILYOR. YANI PARTİLERİN BİRBİRİNE ÜSTÜNLÜĞÜNDEN ZİYADE, PARTİ TEMSİLİNİN EŞİT OLMASINA DAYANIYOR.

BURADA YİNE BİR KIRILMA NOKTASI DA TEMSİLİ DEMOKRASİNİN YAKLAŞIMLARI İLE YETİNMEYEREK ANAYASA SÜRECİNE SİVİL TOPLUMUN DA DAHİL EDİLMESİ SÜRECİNİN BAŞLATILMIŞ OLMASI. BU NOKTADA MEDYA VE TEKNOLOJİ ARACILIĞI İLE KATILIMCI DEMOKRASİNİN BAŞLANGICI KABUL EDİLEBİLECEK BİR ANLAYIŞ ANAYASA YAPIM SÜRECİ İLE DENENİYOR.

VATANDAŞLARIN BİREYSEL OLARAK HYPERLINK

‘[HTTP://YENIANAYASA.TBMM.GOV.TR/](http://YENIANAYASA.TBMM.GOV.TR/)’/‘[HTTP://YENIANAYASA.TBMM.GOV.TR/](http://YENIANAYASA.TBMM.GOV.TR/)’ ADRESİ ARACILIĞI İLE DOĞRUDAN ANAYASAYA YÖNELİK ÖNERİLERİNİ İLETMESİ SAĞLANIYOR. GÜNCEL GELİŞMELER VE İLERLEMELER DE BU SİTE ARACILIĞI İLE PAYLAŞILIYOR.

Yeni anayasanın hazırlık çalışmaları devam ederken anayasanın hazırlanma sürecinde katılımcı bir anlayış izlenmeye çaba harcanıyor. Son dönemde gündem yoğunluğu nedeniyle konular anayasaya odaklanamasa da, son altı aydır Türkiye’de yeni bir anayasa hazırlanıyor.

İçeriğinin ve ruhunun ise Türkiye’nin günümüz ve gelecek nesillerinin hayatını kolaylaştıracak ve geçmişten taşıdığımız mirası yansıtacak çerçevede olması gerekiyor. Bu yaklaşım ile yeni anayasanın toplumu ve vatandaşı ön planda tutması ve sosyal devlet anlayışının yanına ‘sosyal sorumluluk’ anlayışını dahil etmesi önemli olacak.

KSS DAHİL EDİLMELİ

Son yıllarda önemli bir kavram olarak öne çıkan ‘kurumsal sosyal sorumluluk’ (KSS) kurumları, yaptıkları işlerden ve bunların ortaya koyduğu sosyal ve çevresel sonuç ve etkilerden dolayı sorumlu kılmaya dair bir süreci tarif ediyor. Bu nedenle yeni anayasada KSS’nin dahil edilmesi çok önemli. Bu kapsamda farklı ülkelerin anayasaları incelendiğinde, son yıllarda KSS’nin ‘temel bir yasal hak’ olarak görüldüğü ortaya çıkıyor.

Örneğin İtalyan Anayasası’nın 41. maddesi, “kamu ve özel işletmelerin faaliyetlerinin sosyal etkileri göz önünde bulundurulmalıdır” derken, Alman Anayasası’nda özellikle çevre, şeffaflık, yolsuzluk ve kurumsal yönetim konularında anayasal hakların yer aldığı görülüyor.

Bunların yanı sıra son yıllarda özellikle doğu ve güneydoğu Avrupa ülkelerinde KSS anayasalarda yer almaya başladı ve bu temel hak temelinde kurumsal yönetim çerçevesi de yeniden tanımlandı.

Son anayasal gelişmelerden biri de Amerika Birleşik Devletleri’nde 2011 yılı mart ayında Temsilciler Meclisi’nde KSS ve çevre konusunda anayasaya ilgili maddelerin eklenmesi önerisinin getirilmesi. Senatonun Adalet Komisyonu’na sunulan bu öneri ile şirketlerin çevresel ve KSS uygulamaları düzenlemesi yapması ve vatandaşların çıkarını gözetmesi önerilirken, özellikle seçimlerin finansmanı sürecinde şirketlerin sosyal sorumluluğunun daha yakından takip edilmesi düşünüldü.

ZORLA DEĞİL GÖNÜLLÜ YAPILMALI

KSS’ye en ideal yaklaşım, kurumların yasal zorunluluklar sebebiyle değil, gönüllü olarak ve KSS’yi şirket stratejilerine dahil ederek uygulanması. Ancak uygulamalar gösteriyor ki özellikle şirketlerin gönüllü ve stratejik olarak gerçekleştirdikleri KSS uygulamaları uzun vadeli yatırımları gerektiriyor.

Etkili ve kârlılığı arttıran bir girdi olarak KSS’nin bu yaklaşımla ele alınması çok önemli. Ancak şirketlerin iş çevresinin yoğun bir rekabet ortamında gerçekleştirildiği düşünüldüğünde, bazı temel normların KSS temelinde anayasal anlamda güvence altına alınması ve olumsuz sonuçlara yönelik yaptırım ve önleyici uygulamalar getirilmesi kaçınılmaz.

Bu nedenlerle, temel KSS uygulamalarını getirecek bir anayasal güvence ve oluşturulacak bağımsız bir ‘Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ajansı’ bu uygulamaları izleyerek çeşitli yaptırımlar geliştirebilecek. Dileğimiz sosyal sorumluluk ruhu taşıyan, yeni bir anayasanın hazırlanması. Bu alanda somut öneriler geliştirmek ise tüm kurumların görevi olmalı.